

Slavenski dom

Ste. 296

V Ljubljani, v torek, 29. decembra 1936

Leto 1.

Vsebina angleško italijanskega sporazuma

London, 29. dec. o. Pogajanja, ki so se v Rimu vršila za angleško-italijanski sporazum na Sredozemskem morju, so končana. Angleški veleposlanik v Rimu sir Eric Drummond, ki je vodil ta pogajanja z italijanskim zun. ministrom De Ciano, je poslal svoji vladi v London načrt tega sporazuma. Dobro obveščeni krogi izjavljajo, da vsebuje doseženi sporazum med Italijo in Anglijo glede Sredozemskega morja tele točke:

1. Utrditev miru v Sredozemskem morju.
 2. Ohranitev starega stanja na Sredozemlju.
 3. Spoštovanje popolne svobode pomorskega prometa.
 4. Obojestransko priznavanje ter garantiranje sedanjega položaja Italije in Velike Britanije v Sredozemskem morju.
 5. Obojestranska obveznost, da te garancije niso naperjene proti nobenemu tretjemu.
- Glede zadnje točke sporazuma so se pogajanja vodila predvsem zaradi vprašanja italijanskih načrtov v zvezi z Balearskimi otoki, ki jih je zasedel general Franco. Pogajanja so se ugodno zaključila tudi glede tega vprašanja ter je poveljnik italijanskih čet na Mallorci, grof Rossi, že odpotoval z Balearskih otokov.

London, 29. dec. AA. (Havas) Čeprav še zmorem pričakujejo, da bo v kratkem razglašen britansko-italijanski dogovor, izjavljajo v dobro poučenih britanskih krogih, da ta dogovor še ni sklenjen, kakor so to vedeli povedati nekateri listi po brzjavah poročilih iz Rima. Vzlic temu pa poročajo, da je razgovor britanskega poslanika v Rimu z grofom Ciano potrdil ugodni vtis, ki je nastal te dni pri razgovorih.

Ker ti razgovori še niso končani, se nočejo v poučenih britanskih krogih spuščati v podrobnosti, ki jih nekateri dopisniki že priobčujejo v svojih poročilih iz Rima o pomenu tega dogovora. Vzlic temu se pa zdi pomembno, da razne dobro poučene britanske osebnosti trde, da upravičeno mislijo, da je grof Rossi, ki je, kakor znano, poveljeval raznim formacijam na Mallorci, zapustil ta otok.

Koristi jadranskih držav zavarovane

London, 29. dec. o. Krogi, ki so zelo blizu Foreign Office, z velikim zanimanjem pričakujejo objavo gentlemanskega sporazuma, katerega tekst bo v kratkem podpisal v Rimu angleški veleposlanik Drummond z italijanskim zun. ministrom Ciano. Ti krogi zatrjujejo, da je Anglija upoštevala koristi vseh onih držav ob Sredozemskem in Jadranskem morju, ki so ob težki abesinski krizi istotako spoštovala svoje obveznosti, ki so izhajale iz čl. 16 pakta Zveze narodov ter garantirale svojo podporo Veliki Britaniji za primer neizvane napada v Sredozemskem morju. Ob tej priliki se posebno poudarjajo besede angleškega zun. ministra Edena, ki jih je izgovoril v Spodnjem domu dne 6. decembra letos. Tedaj ga je konservativni poslanec Kasalet vprašal, če zun. minister more izjaviti, da bo v vseh aranžiranih v zvezi s položajem v Sredozemskem morju, v katerem se angleška vlada more pojaviti kot pogodbeni partner, vlada Nj. Vel. imela v vidu važnost in dolžno skrb glede zakonitih koristi Jugoslavije. Na to vprašanje je Eden odgovoril: »Da, gospod, vesel sem, da se mi je nudila prilika, da lahko dam tako jamstvo.«

Angleško poslaništvo beži iz Madrida

Madrid, 29. decembra. Angleško poslaništvo v Madridu je dobilo povelje, da se takoj izseli iz Madrida. Begunci, ki so se zatekli v poslaniško poslopje, morajo oditi iz njega najkasneje do jutri. Odpravnik poslov angleškega poslaništva g. Forbes se bo z vsem osebjem odpeljal v Valencijo in bo tam takoj odprl novo britansko poslaništvo.

Premestitev angleškega poslaništva iz Madrida v Valencijo si tu razlagajo z nepremostljivimi težkocami, ki so zadnje dni čakale diplomate, ki so ostali v prestolnici, ko so imeli poročati svojim vladam o sklepih in namelih rdeče vlade na Špankem.

Nevmešavanje se izvaja...

Rim, 29. decembra. Generali, ki so prišli iz Rusije, nadaljujejo z delom organizacije v rdeči armadi v Španiji. Vrhovno poveljstvo rdečih oddelkov v Kataloniji je prevzel general Antonov, ki poveljuje tudi šestim prostovoljskim brigadam iz inozemstva. Generalnemu štabu madridske vojske je bilo dodeljenih več sovjetskih častnikov. Letalcem poveljuje znani sovjetski pilot Sestakov. Njegova skupina šteje okoli 100 pilotov.

Reuter poroča iz Berlina, da je general Faupel, ki je prišel iz Burgosa izjavil, da bi general Franco moral dobiti še 60 do 70 tisoč vojakov kot pomoč iz inozemstva. Meni se, da nemški vojaški krogi ne bodo pristali na to, da bi se poslala taka armada v Španijo. Rusija bi najbrž še bolj posegla vmes in tudi Francija ne bi mogla ostati mirna. Iz vrst nemških vojaških krogov se izve, da je nemška vlada proti temu, da bi se pošiljali vojaki v Španijo.

Z bojišč

Salamanca, 29. dec. AA. DNB.: Vse radijske postaje, ki so zveste madridski vladi, potrjujejo, da je bil zamenjan glavni poveljnik madridske južne armade general Martinez Mone. To je v zvezi z neuspehi, ki so jih zadnje dni doživeli rdeči na odseku fronte pri Cordobi v bojiščnem napadu nacionalistov.

Na aragonski fronti so rdeči hoteli napasti s tanki, pa so bili odbiti in pustili na bojišču veliko število mrtvih. V pokrajini Cordoba so nacionalisti zavzeli Lopera. Begunci pripovedujejo, da so izbruhnili nemiri v krajih, ki so pod oblastjo madridske vlade. Pri Trabacni in Carasperi je prišlo do krvavega spopada med marksisti in je bilo 50 oseb ubitih.

Bolezen sv. Očeta

Vatikan, 29. decembra. AA. (Havas.) Zdravstveno stanje sv. očeta je nespremenjeno. Organizem visokega bolnika deluje normalno. Profesor Milani, upravnik vatikanske klinike, pregleda bolnika trikrat na dan.

Papež je sprejel vatikanskega državnega tajnika; to je bil edini obisk, ki so mu ga zdravniki dovolili. Bolnik prebije del dneva v spanju in branju, večidel pa v molitvi. Papež je s tekom, a le lahko hrano. Negibljivost, nastala zaradi nerednosti krvnega obtoka, za katero trpi sv. oče, ima za posledico obolenost s hudimi bolečinami nastajajočimi od časa do časa.

V predsobju in v uradnih sobanah papeža Pija XI. defilirajo skoraj neprestano množični obiskovalci, ki bi radi zvedeli, kako gre visokemu bolniku.

Poroka avstrijskega kanclerja

London, 29. dec. m. Diplomatski urednik lista »Star« trdi, da je zvedel, da se je avstrijski kancler Schuschnigg, ki mu je soproga lausko leto na tragičen način umrla, znova poročil in to v največji tajnosti. Poroka je bila meseca septembra v Marlinem Celju. Po trditvi tega urednika je druga soproga avstrijskega kanclerja vdova po avstrijskem trgovcu von Ledererju. Iz mnogih razlogov se ta zakon g. Schuschnigga drži v največji tajnosti.

Trupla na morju

London, 29. decembra. AA. (Reuter.) Po poročilih iz Gibraltarja so potniki parnika »Orontes« iz-

javili ob prihodu v Gibraltar, da so opazili na visokem morju okoli Cartagene mnogo trupel na morskem površini. Po drugih poročilih je bolgarski parnik »Balkan« ustavilo v morskem ozirju pri Gibraltarju več majhnih čolnov, ki so bili oboroženi in so pluli pod nacionalistično zastavo. Ti čolni so odpeljali bolgarski parnik v Seuto in ga tam podrobno pregledali. Po pregledu so pristaniška oblastva dovolila parniku, da nadaljuje svojo vožnjo.

Pariz, 29. dec. AA. (Havas.) Kardinal Gomez, primas Španije in nadškof toledski se je vrnil iz Rima. Izjavil je da je veliko število prejšnjih 35.000 duhovnikov, kolikor jih je bilo na Špankem, padlo.

Nemčija in Španija, Nemčija in Evropa

Berlin, 29. dec. AA. Havas objavljajo naslednje uradno poročilo DNB urada: »Nekateri tuji listi so izkoristili božične praznike za to, da so spustili v javnost vesti, da hoče Hitler ob božičnih praznikih zbrati okoli sebe nekatere merodajne osebnosti iz zunanje politike, vojske in gospodarstva in pripraviti za božične praznike neki novi udarec za mednarodno javnost, da bi jo presenetil. Ob tej priliki ugotavljamo, da je kancler Hitler preživel božične praznike v najožjem krogu svojih v Berchtesgaden in v njegovi družbi so bili samo njegov pobočnik Brücker, svetnik Berk in nekaj drugih iz njegove najbližje okolice. V Berchtesgaden te dni ni bilo nobene pomembnejše osebnosti.«

Spomenico, ki sta jo vložila francoski in angleški poslanik, so pričakovali že dalj časa. Vendar pa se ne tiče tukaj ne pripisuje prevelike važnosti. Danes bo besedilo najbrž prevedeno v nemščino in ga bodo nato poslali Hitlerju. Po nekaterih podatkih se pričakuje sprememba nemške politike v Španiji. Vkljub vsemu sovraštvu proti boljševizmu kancler Hitler ne mara spraviti Nemčije v novo nevarnost. To pa še ne pomeni, da bi se Nemčija odpovedala dejanski podpori generalu Francu.

London, 29. dec. Kaj bo določil Hitler v zvezi s španskimi dogodki — to je glavno vprašanje, ki se z njim bavijo londonski listi. »Times« pravi med drugim, da je ni francoske vlade, ki bi mogla ostati brezbrizna, če gleda, kako Nemčija v neomejenem številu organizira svojo vojsko na Špankem. Imamo razloge pričakovati, da Berlin tega najnovejšega francosko-angleškega poziva ne bo lahkomišlno zavrnil.

»Times« prinaša obenem tudi poročilo svojega berlinskega dopisnika, ki pravi v zvezi s poročilom, ki ga je podal nemški poslanik pri burgoški vladi general Faupel, da je špansko vprašanje, ki ga ima Hitler urediti, takole: odpokliče vseh prostovoljcev ali pa nasprotno nova znatna ojačenja generalu Francu. Sicer je res, pravi dalje dopisnik, da je še nekaj vročkovnih glav, ki mislijo, da gre za nemški ugled.

»Daily Telegraph« pa misli, da mora Hitler izbirati med zunanji politično pustolovščino in prizadevanjem, da se ublaže notranje gospodarske težave v Nemčiji. Incident z ladjo »Palos«, pravi dalje list, je dal priložnost, da Nemčija v dejanju pokaže, da se ne misli vmešavati v španske dogodke; to bo tako storila, če bo ta spor uredila po diplomatski poti. V nasprotnem primeru pa, če misli okrepiti svojo akcijo na Špankem, bo pa našla v tem incidentu dobrodošlo pretvezo.

Pariz, 28. decembra. AA. Havas: Korak Anglije in Francije v Berlinu pojasnjuje ves francoski tisk. »Excelsior« piše, da hoče ta korak rešiti Evropo in Španijo pred nevarnostjo in jima zagotoviti boljše bodočnost.

»Ordre« piše, da je general Franco sedaj izgubil igro in da mu sedaj ne ostane drugega kot da izgubi še domovino. Zmagati bi mogel samo s pomočjo Nemčije.

»Populaire« piše, da se bo sedaj general Franco moral odreči nadaljnji borbi.

Desničarski list »Ami du Peuple« piše, da bi nemška gesta zaradi slučaja s parnikom »Palos« predstavljala neposredno nevarnost za odločno in javno vmešavanje. List piše, da je navzočnost nemške eskadre pred Bilbaom čisto ofenzivnega značaja.

Nov fond v prometnem minis trstvu

Belgrad, 28. dec. AA. Prometni minister je v soglasju finančnega ministra izdal pravilnik o upravljanju sklada, ki ga določa čl. 6 uredbe o ugodnostih na železnicah in ladjah v državni eksploataciji. V ta sklad gredo dohodki od prodanih obrazcev po splošnem pravilniku o znižani vožnji in prevozu in po pravilniku o ugodnostih na železnicah v državni eksploataciji za osebe državnih prometnih ustanov. V sklad ne gredo dohodki od obrazcev, navedenih v čl. 4/3 uredbe o ugodnostih na železnicah in ladjah v državni eksploataciji, in od voznih cen, določenih za listke iz čl. 4 splošnega pravilnika o ugodnostih in prevozu. Sklad bo upravljal generalno ravnanje državnih železnic. Imenuje se Sklad za izdelavo obrazcev in podeljevanje nagrad in podpor.

Sklad bo služil za izdatke za nabavo materiala za izdelavo prodajnih obrazcev za potne in vozne olajšave, za izdatke za delovne moči pri izdelavi obrazcev, iz prejšnjega odstavka, za obremenitev vrednosti teh obrazcev, če je njihova vrednost že zabeležena med dohodki, se ima ta črtati ali pa znižati cena; za nagrade za izredno delo oseba, zaposlenega v referentstvu za inventarne popuste pri zamenjavi in izdajanju obrazcev, za nagrade za uporabljanje idejne skice prodajnih obrazcev; za podpore družinam železniških uslužbencev, ki so se v službi ponesrečili ali umrli. Ta podpora se lahko izda enkrat za vselej in v največjem znesku do 3000 Din.

Sklepe o izdatkih izda na predlog splošnega oddelka generalno ravnanje državnih železnic in sicer 1. za izdatke do 100.000 Din, čez ta znesek do 2 milijona Din pa sporazumno s finančnim ministrom. Za izdatke do 100.000 Din lahko prometni minister pooblasti generalnega ravnanja državnih železnic.

Ce zneske na koncu računskega leta sklad več kakor milijon dinarjev, se ima prebitke prenesti med izredne dohodke državnih železnic. Iz tega sklada se imajo povrniti tudi vsi izdatki za materiala in delovno moč, ki gre v breme proračuna za leto 1936/37 za izdelavo obrazcev za popust na vožnji, ki so bili potrebni, ker je stopil v veljavo splošni pravilnik o voznih in prevoznih ugodnostih.

Pravilnik stopi v veljavo, ko ga razglase »Službene novine državnih prometnih ustanov«.

Vesti 29. decembra

Anglija naj se vrne h krščanstvu, tako je sinoči pozval angleško prebivalstvo po radiu canterburški nadškof in opozoril na ruskem vzgledu, kako kateri narod lahko moralno propade, če se odvrne od Boga.

Vseindijski narodni kongres zaseda v mestu Faithpooru. Kongres zahteva za Indijo novo ustavo in je obsodil vse priprave za vojno. Voditelj Indijcev Gandi se kongresa ne udeležuje.

Požar v podzemeljski železnici je izbruhnil v Berlinu in uničil rove v dolžini 500 m. Požar je bil pri postaji na Potsdamskem trgu in še ni mogoče preценiti škode, ki jo je naredil.

300.000 Kitajcev se je udeležilo včerajšnjega shoda v Nankingu, ki so ga priredili Kitajci v proslavo vrnitve maršala Cankajškega.

Za 100.000 pengov radia so ukradli tatovi o božiču v budimpeštanski ženski kliniki in s tem prizadeli bolnišnici ogromno škodo, ker ne bo mogla dragocene prvine uporabljati za zdravljenje raka.

Finski in švedski zunanji minister obiščeta Moskvo februarja, zaradi razgovorov s sovjetsko vlado. Vsaj tako bi radi videli Sovjeti.

Nogo si je zlomil habsburški nadvojvoda Jožef in sicer na lovu, ki ga je priredil madjarski kraljevski namestnik Horthy Habsburški kandidat za madjarski prestol bo moral ostati štiri tedne v postelji.

Grškega komunističnega prvaka Hariadesa so obsodili na devet let ječe.

60 milijard dolarjev ali v našem denarju 3000 milijard dinarjev znašajo celotni narodni dohodki Združenih držav v letu 1936. Tako se glasi poročilo ameriškega finančnega ministra. To so največji dohodki od leta 1929 dalje. Tudi to je precej Rooseveltova zasluga.

Otroka so odvedli roparji ameriškega milijonarja Mattsonu in zahtevajo zanj po starem ameriškem običaju odkupnino.

Petrolejski magnat Deterding hoče s svojim denarjem olajšati Nemčiji nakupe živeža in surovin ter dela to v sporazumu s holandsko vlado.

Angleško-rusko pogodbo o ribarenju na severovzhodnih azijskih obalah, so včeraj podaljšali za leto dni in s tem zaključili dolga pogajanja, ki pričajo, da pri tem ribarenju ni šlo najbrž samo za ribe.

Sestanek balkanskih držav pripravlja v kratkem stalni odbor balkanskega sporazuma. V ta namen je odpotoval turški zun. minister Ruždi Aras v Atene.

Francoski proračunski primanjkljaj za prihodnje leto znaša pet milijard frankov in ga namerava vlada kriti z dohodki iz razvrednotenja franka, ki naj bi poživilo kupno moč prebivalstva in dvignilo gospodarstvo. Kako se to uresničuje, vidimo v stalno rastoči draginji živeža v Franciji.

Tri potniška letala so že izginila ta mesec na progi od Los Angelesa do San Francisca. Tega je kriv vihar, ki divja na delu te proge.

Pot v portugalske kolonije je prepovedana po zadnji uredbi portugalske vlade vsem sovjetskim državljanom.

Bukarešto obiščeta francoski zunanji minister Delbos in trgovinski minister Bastid. Obisk je v zvezi s starim snubljenjem evropskih malih držav, ki naj bi se priključile tej ali oni fronti velikih sil.

Mirovno zvezo med Ameriko in Japonsko, ki bi se nanašala na omejevanje oboroževanja in na nevtralnost Filipinskih otokov, napovedujejo nekateri angleški listi.

Trgovska pogodba med Rusijo in Nemčijo je bila podaljšana za leto dni kljub siloviti idejni borbi med obema državama.

Roosevelt pride v Evropo spomladi in bo obiskal glavne evropske prestolnice, med njimi tudi Rim. V tem vidijo posledice potovanja papeževskega državnega tajnika Pacelija v USA, ki se je z Rooseveltom sporazumel o svetovni mirovni fronti, katero bi vodila Amerika in Vatikan.

Dve zmagi v Južni Afriki so dosegli naši igralci tenisa v nekaterih manjših mestih.

Sožalje zaradi smrti generala von Seeckta, velikega nemškega vojskovodje, je izrazila tudi kitajska vlada, ker je von Seeckt po vojni organiziral kitajsko vojsko. Pogreb feldmaršala bo jutri na državne stroške v Berlinu.

Veliko tovarno za orožje v Hamburgu začne graditi neka ameriška finančna skupina. Delniško glavnico bodo vplačali ameriški trgovci, ki imajo svoje terjatve, ki so zmznjene v Nemčiji.

Prispevka za ZN v preteklem letu ni plačalo več držav. Med njimi so Albanija, Avstrija, Grčija, Anglija, Italija, Holandija, Rumunija, Poljska in Francija. Največ zaostankov dolguje Poljska, za njo pa Francija. Zaradi tega je ZN zabredla v denarne težkoc.

Šesti mednarodni kongres za tehnični pouk se je začel včeraj v Rimu.

Veliko odlikovanje je dobil avstrijski smučarski mojster Hannes Schneider, čigar smučarska šola v St. Antonu na Alerberškem je svetovno znana.

Najstarejša Francozinja je umrla včeraj v Reimsu v starosti 108 let.

Delo mestne občine za ubožce

Ljubljana, 28. decembra.

Kakor je usmiljenja vreden vsak brezposelni, ki bi si z delom rad ustvaril človeka vredno življenje, tako so gotovo še bolj vredni usmiljenja ljudje, ki si niti v dobi najugodnejših razmer ne morejo sami pomagati. To so ubožci, starci, otroci, onemogli, pohabljeni in trajni bolniki.

Z vsjo svojo skrbjo se je mestna občina zavzela za te reveže in jim skuša na vse načine lajšati budo. Za tem gre vsa socialna politika naše nove občinske uprave. Vse njeno prizadevanje kaže, da je zadela na ono vprašanje, ki je najprej potrebno rešiti saj vendar ne gre vedno pri teh revežih za delamirneže, pač pa za one, ki delati ne morejo. Sodelovanje vsega občinstva pri tej akciji pa bo pripomoglo s časom korenito odpraviti to socialno zlo, kajti socialno politični urad in odbor sami ne moreta delati čudežev, svoj načrt pa bosta mogla izvesti v čimvečjo zadovoljstvo s sodelovanjem in podporo vsega občinstva.

Za tiste, ki bi si niti z delom ne mogli pomagati, ker dela niso zmogni, t. j. starčki in onemogli, skrbi mestna občina po svojih močeh, v kolikor ji je v danih razmerah možno. Za te ima posebno zavetišče v Japljevi ulici, a to je danes mnogo premajhno, da bi moglo zadostiti vsem potrebam. Občina si pomaga s tem, da pošilja svoje onemogle tudi v razna zasebna zavetišča, na pr. zavetišče sv. Jožefa v Ljubljani in v ravna podobna zavetišča na deželi (na pr. v Mengšu, Ponikvah, Metliki, Stari Loki itd.). Za vsako osebo plačuje po 300 do 400 din. V teh zavetiščih dobe onemogli vso oskrbo.

Bilo pa bi nujno potrebno zgraditi še eno mesno zavetišče. Ze bivši občinski odbor je uvidel to potrebo in je po dogovoru z Mestno hranilnico ljubljanskega sklenil zgraditi zavetišče za Bežigradom. Obstojta ustanovna listina iz leta 1931, po kateri se je Mestna hranilnica zavezala darovati vsoto din 5 milijonov za zgradbo, mestna občina

ljubljanska pa zemljišče in skrb za vzdrževanje zavetišča. Zaradi težav, v katere je nato zašla Mestna hranilnica, ta ustanova ni bila izvedena. Namen sedanjega občinskega sveta pa je, to ustanovo realizirati, kakor hitro postane Mestna hranilnica mobilna.

Če sklepamo po volji in delu sedanje občinske uprave, ki je v tako kratkem času, kar je na kmalu ljubljanske občine, dosegla že toliko lepih uspehov in izvršila dela, ki so se poprej zdela za doledno dobo neizvedljiva, potem smemo upravičeno upati, da bomo kmalu dobili tudi novo moderno zavetišče za Bežigradom, ki bo v veliki meri olajšala budo in gorje starčkom in onemoglim, ki bodo v njem našli svoje zavetišče, svoj novi a urejeni dom.

Zavarovalnica propagira jaslice

Ljubljana, 29. decembra.

Razna večja podjetja imajo že od nekdaj navado, da za božič razveselijo svoje odjemalce s kakimi, božičnimi reklamnimi darili, kakor so kolektori, itd. Ljubljanska zavarovalna banka »Slavija« je doslej izdajala za vsak božič zemljevid, ki jih je razpošiljala svojim članom. Tako smo našli v kmečkih hišah nabite velike »Slavijine« reklamne zemljevide, ki so bili pač povsod dobrodošli. Letos pa je »Slavija« iznenadila svoje člane s prav posrečeno novostjo: mesto zemljevidov, je zavarovalnica poslala svojim članom slovenske jaslice. S tem je mnogo pripomogla k temu, da se zopet udomači star običaj, po katerem naj bi bile v vsakem slovenskem domu jaslice. Zavarovalnici gre za to vsekakor priznanje.

Predsedništvo zveze jugoslovanskih mest se je včeraj sestalo v Zagrebu. Navzoč je tudi ljubljanski župan dr. Jure Adlešič.

Smučarji pripovedujejo,

kako je s snegom

Ljubljana, 29. dec.

Z ozirom na razne časopisne vesti, ki vsaka zase različno popisuje snežne razmere okrog po naših planinah, smo se obrnili na nekatere znane smučarje, ki so prebili praznike v planinah. Navajamo imena naših informatorjev in njihove informacije o snežnih razmerah.

Triglavske pogorje — informator g. Dušan Jakšič, urad. pri dir. drž. žel. v Zagrebu in predsednik TK Sljeme: Bil sem osem dni v Lazah in napravil turo od Hribaric preko Sedmerih jezer in Komne na Vogel ter od tam v dolino. Smučal sem po terenih za Debelim vrhom, po Dednem polju in po Ovčarji. Povsod sem našel prav dobre snežne razmere. Ni sicer velikih naslag snega, vendar pa toliko, da sem imel krasno smuko in — kakor vsi božični smučarji — nepisno lepo vreme.

Komna — g. Evgen Lovšin, ravn. Rude in kovine. Proti Govnjaču in proti Podrti gori sem naletel sicer na trd sneg, proti Bogatinu in proti Lanjševici pa na pršičer odlično smuko.

Planica — gg. Gorec, dr. Žižek, Podkrajšek, Kristan, Bizjak, Mahkovec: Vsi smo bili v Tamarju, kjer je pršič. Pot iz Tamarja do Doma Ilirije je sicer zgledena, kar pa spričo ogromnega števila smučarjev, ki smučajo po tej poti, ni čuda.

† Kaplan Jožef Kuk

V Križniški komendi v Muretcih — župnije sv. Marjete niže Ptuja — je na Stefanovo popoldne v Gospodu zaspal kaplan Jožef Kuk. Rajni je bil rojen 13. julija 1890 v Konjicah. Gimnazijske in bogoslovne študije je dovršil v Mariboru. Sv. mašniščno posvečenje je prejel 26. julija 1914 in se istega leta prišel za kaplana v Galicijo pri Celju. Kaplanoval je še pri sv. Lovrencu na Pohorju. Med svetovno vojno je bil vojni kurat na Dunaju. Zatem je pastiral v »srecu Prlekije« — Mali Nedelji. Dalje na Hajdini pri Ptuj in v Sevnici na Savi. V jeseni leta 1930 je bil poslan k sv. Marjeti niže Ptuja. Vsem župnijam je dajal iz svojih moči, ki jih je črpal pri Gospodu. Bil je duhovnik, ki ga je spoštovalo in ljubilo verno ljudstvo. Sobotom je bil tovarš in prijatelj. Pregodaj je odšel — v treh letih bi obhajal srebrno sv. mašo, a zdaj jo že praznuje v zmagi, ko je dokončal zemski boj in dopolnil zemski tek. Gospod mu daj večni pokoj! — V torek dne 29. decembra 1936 ga prepeljejo preko sv. Marjete v rojstno faro k svojem v Konjice. Zalne jutranjice, pridiga in pontifikalni Requiem bodo v sredo 30. decembra 1936 ob 10 v nadžupnijski cerkvi v Slovenskih Konjicah. V domačo zemljo ga polože na pokopališču pri sv. Ani. Počivaj v miru!

Dr. Stojadinović doma

Belgrad, 29. dec. m. Po dvadnevem bivanju v Romuniji se je sinoči predsednik vlade dr. Stojadinović vrnil v Belgrad. Na železniški postaji so ga pozdravili med drugimi tudi prosvetni minister Dobrovič Stojčević, romunski poslanik na našem dvoru Kader in upravnik mesta Belgrada Milan Ačimović. Dr. Stojadinović častnikarjem po svojem povratku ni dal nobene izjave, izrazil pa je samo svoje veliko zadovoljstvo nad razgovori, ki jih je imel z romunskim predsednikom vlade Tatarescom in zun. ministrom Antonescom.

Koncerti v decembru

Ljubljana, 29. decembra.

Če se spominjamo težav, ki so jih imeli slovenski pevski zbori na Koroskem, kadar so hoteli obiskati Ljubljano (saj jim je bil ta obisk večkrat celo zabranjen), potem je bil prihod dveh kmetskih pevskih zborov z Radiš in s Sel tem važnejši in slovesnejši dogodek za nas in za njih same. Za nas je pomenil njihov koncert nekaj globljega kot samo pevsko umetnost; ko je iz preprostih kmetskih grl zadonela slovenska narodna pesem, sedaj veselo ali celo prečerno razigrana, sedaj zopet otožno unirjena, so obenem s pesmijo v čudovitem sozvočju utrpala tudi naša srca, ob tej pesmi smo začutili skrivnostno bližino naše slovenske zemlje. Našim koroskim rojakom pa naj bi prisrčen sprejem in številni obisk koncerta dokazal, da se huda rana ločitve po 16 letih ni niti najmanj zacelila, ampak da jo občutimo še vedno enako bridko, in naj bi utrdil v njih kakor v nas samih zavest narodne skupnosti.

Te važnosti so se zavedali vsi tisti, ki so napolnili malo Filharmonično dvorano, pa tudi vsi oni, ki so morali zaradi premajhne dvorane oditi domov, zato ker se menda Glasbena Matica, ki je koncert aranžirala, ni dovolj zavedala njegovega pomena. Vprašanje, kaj bi kak drug narod storil na našem mestu ob taki priliki, je kljub svoji poniževalnosti za naše razmere še vedno previsoko postavljeno; zato bi vprašal le, ali res nihče pri nas ni čutil bridke ironije, da so se morali naši koroski Slovenci in slovenska pesem v Ljubljani stisniti v pretesno dvorano za hrblom nemškega filma, ki se je tačas kosatil v veliki Filharmonični dvorani? G. Lajovic za te vrste ironije očitno nima posluha, poleg tega je bil prav takrat bržkome zaposlen s pisanjem svojega članka o »narodni smeri v glasbeni umetnosti«. Od g. Mahkote kot vodje koncertne poslovalnice tudi ne moremo pričakovati razumevanja za take stvari, on bi lahko le poskrbel, da bi v dvorani, kamor se skozi ozka vrata z največjo težavo stlačili kakih 250 ljudi, ventilacijske naprave so bile samo optični okrasek, ker izvajalci in publika le s težavo prenašajo tisto vročino in slabi zrak, ki se nemoteno nabira tekem dveh ur. Pač pa bi se lahko ostali gospodje pri Filharmonični družbi in Glasbeni Matici pobrigali za stvari, za katere drugi nimajo razumevanja. Skrbeli bi tudi lahko za to, da ne postane omenjenim institucijam slaba ventilacija simbol.

Obeh institucij ne bi tako dosledno omenjal, če se mi ne bi zdela njuna koncertna politika tako dosledno zgrešena, žalostna in smešna obenem. Svoj čas so se pritoževali nad slabim obiskom koncertov; zato je seveda popolnoma logično, da se mora dvorana povečati. Pri tem je postranska stvar, da se prijetna in po akustiki idealna komorna dvorana, kot jo je bilo po izjavah gostov umetnikov težko najti po evropskih mestih, nadomesti s kričevo neokusnostjo filmske dvorane, ki zadovoljuje komaj okus povprečnega filmskega občinstva. Pri tem je bil problem obiska koncertov naravnost salomonsko rešen. Velika dvorana je bila prepričana filmom (rezervirana je, kot se zdi, samo za koncerte, pri katerih so-

deluje pevski zbor Glasbene Matice, in za tiste simfonične koncerte, ki jih pri nas ni), vsi drugi koncerti pa so zgneteni v malo dvoranco, tako da se moramo naenkrat pritoževati nad prevelikim navalom na koncerte. Tako je bilo na koncertu francoskega violinista Soetensa, češke pianistke V. Svihlikove, koroskih pevce in na koncertu našega rojaka prof. Trosta, ki je ponovno prošil, da bi dobil na razpolago veliko dvorano, a brez uspeha. Zaenkrat naj ta dejstva zadostujejo. (O koncertu samem prof. Trosta in o koncertu ljubljanskega kvarteta bomo priobčili poročilo jutri.) W.

Jutri premiera najboljših burke v sezoni!

Kdo nori?

Najboljša vloga popularnega komika
Hansa Moserja
2 uri bučnega smeha v kinu Slogi

Človekoljubno delo v mariborskih predmestjih

Rdeči križ vrši v Studencih pri Mariboru ogromno humanitarno delo. Na eni strani lajša budo, na drugi strani vzgaja samarijanski naraščaj in budi pravo ljubezen do bližnjega, ki je pomoči potreben. Z požrtvovalnim delom odbornice ge. Rantaša se je 12. t. m. vršil družabni večer pri katerem je bil navzoč g. okrajni načelnik Šiška. Po dva mesečen samarijanskem tečaju, ki sta ga vodila g. Korenčan in g. dr. Stopar, se je vršil 13. t. m. na svečan način izpit. Izpit je položilo trideset oseb in se je s tem pomnožil kader samarijanov in samarijank v Studencih, ki bodo vršili službo na postaji prve pomoči Rdečega križa. Društvo R. k. pa še vrši drugo nalogo: skrbi za revne šolobiskajoče otroke studenških šol. Takoj se je 19. t. m. vršila obdaritev, z katero se je malečkom napravilo veselje. Obdarovanih je bilo 63 otrok z obutvijo, 115 otrok z obleko in 82 otrok z perilom skupno vred v vrednosti 260, to je čez 50% studenških šolobiskajočih otrok. Društvo Rdečega križa je imelo izdatkov nad 9000 Din kar presega letni dohodek. Upravitelj deške šole g. Komntler je v izbranih besedah razložil pomen obdaritve otrokom ter se je v imenu otrok zahvalil društvu R. k., posebno še požrtvovalnim delavcem, odbornicam ge. Rantaša in ge. Mikek ter tajniku Kristoviču in blagajniku Wošniku. Odbor društva Rdečega križa pa ne more doseči svojega načrta samo z delom, marveč je odvisen od odbornikov ki ga podpirajo po svojih močeh. Zato se javno zahvaljuje vsem ki so podpirali, posebno občini studenški, tov. Hutter, tov. Jugosvila, g. Kosi Viktorju v Mariboru, g. Brenu, Društvu hišnih posestnikov, ge. Rantaša v Studencih in banovinskemu odboru društva Rdečega križa v Ljubljani. Društvo Rdečega križa v Studencih prosi vse, da bi ostali naklonjeni, da bo lahko vršilo svojo plemenito nalogo.

Ravno tako je zgleden travnik na Slatini. Ostali travniki pa imajo krasen srež in je bila smuka posebno v mesečni prekrasna, ker se je na srežu lunin svet lomil in je napravil vtis, kot da brodi smučarji po demantnih poljih.

Vršič — g. Kührer in večja družba: Smučali smo preko Sljeme v Planico. Imeli smo prav dobro smuko. Na trdi podlagi je pršič.

Klanska jezera — gg. Gorec, Stepic, Komar: Imeli smo prav dobro smuko; v gozdu, ki je tu tako redek, da se smučarji lahko smučajo skozi gozd, je krasen srež, mestoma 'globok pršič. Vozna pot je seveda zgledena.

Jezerko — g. Badjura: Čudim se, da so Ljubljanci in Jezerjani tako malo iznajdljivi. Ljubljanci zato, ker ne najdejo krasnih Jezerskih terenov, pokritih z odličnim snegom, Jezerjani pa zato, ker si ne znajo napraviti reklame. — Sem na Jezerskem že od 24. t. m. in sem izredno zadovoljen, tako s tereni kakor s snegom.

To so podatki, ki smo jih mogli dobiti deloma osebno, deloma telefonično danes dopoldne od nekaterih gori omenjenih informatorjev. Prepričani smo, da so to popolnoma zanesljiva vremenska poročila, ki veljajo gotovo tudi še za sedaj, ker se vreme od Stefanovega do danes pač ni bistveno izpremenilo.

Naročajte Ilustrirano prilogo!

V božično številko našega lista smo priložili na ogled ilustrirano prilogo in poziv, naj nam naši naročniki do novega leta sporoče, ali hočejo za skromno doplačilo 2 Din mesečno to tedensko prilogo prejemati. Doslej smo prejeli že veliko odgovorov naših naročnikov, ki žele ilustracijo čim prej imeti. Večina naročnikov pa se doslej še ni odločila. Opozarjamo ponovno, da bomo prilogo začeli izdajati le, če se bo prigrabilo dovolj naročnikov. Prilogo nameravamo izdajati vsako soboto in je najnižja naročnina določena le za one, ki so naročniki vsakodnevne izdaje našega lista. Prosimo, da prav vsi, ki bi radi imeli ilustrirano prilogo, čim prej sporočite na: »Propagandni oddelček Slovenca in Slov. doma«, da jo želite za doplačilo 2 Din mesečno prejemati.

Iz Cerknice

Cerknica, 28. decembra.

Božičnice. Kakor še nikdar poprej je bil letošnji božič v znamenju božičnic. Merodajni čimtelji so uvideli veliko potrebo na vseh koncih in krajih in pobrigali so se, da temu zlu nekoliko odpomorejo. Pri nas je veliko revežev, veliko je takih, ki svojo revščino kažejo povsod in jim je legitimacija za vse vrste početi, še več revežev je pa takih, ki svojo revščino skrivajo in trpe ter tega hudega ne pokažejo na zunaj. Darov je bilo za vse dovolj saj so prišla od uglednih osebosti. Poslala sta jih dr. Korosec in ban dr. Nattačen.

Najprej so bili obdarovani revni otroci in prejeli so razno perilo in druge potrebščine. Za novo leto pa pridejo na vrsto siromašni odrasli, predvsem revni bolniki. To podporo pa je podelila banska uprava.

Prav je, da so uvideli, da je cerkniški človek res potreben pomoči, vsi pa, ki so bili in še bodo pomoči deležni, se vsem darovalcem prav iz srca zahvaljujejo.

Jezero — drsalisce. Jezero, imenovano »čudo narave« je zaradi hudega mraza zmrznilo. Led je debel do 8 cm in kaj kmalu ga bodo začeli »rezati«. Seveda ne manjka drsalcev seveda tudi takih, ki tu trgajo čevlje in ne rabijo drsalca. Končno bi tu tudi drsalci od drugod prišli na svoj račun, saj je cerkniško drsalisce večje kot v Ljubljani in še marsikje.

Poročila sta se na Stefanovo v mariborski stolnici učiteljica gđ. Anica Leskovicarjeva in elektroinženir g. Jože Vorsič. Poročil ju je g. Marko Krajnc, za priči pa sta bila ing. Ivan Lah in ing. Danilo Fürst.

Jutri premiera vesele operete pristnega dunajskega humora, zabavnih zapletljajev, ki bodo izzvale cele salve smeha!

Kino Union Wolf Albach Retty
Leo Slezak
Maeda Schneider Adele Sandrock

Na veselem Dunaju

Nov član banskega sveta

Ljubljana, 29. decembra.

Z odlokom gospoda ministra za notranje posle z dne 13. decembra 1936, Pov. K. broj 260 je bil razrešen dolžnosti člana banskega sveta Dravske banovine za bivši metliški okraj g. Nemančič Jože, posestnik v Zelebeju.

Z istim odlokom je bil postavljen za člana banskega sveta Dravske banovine za škofjelški okraj g. Planina Lovro, posestnik, trgovec in dežnikar v Skotji Loki.

Novi vozni redi - iz Belgrada

Belgrad, 29. decembra. Prometni minister je izdal odlok, da bo prometni oddelek generalnega ravnatelstva državnih železnic v bodoče v lastni režiji izdeloval in tiskal »Vozni red« za uradno in zasebno rabo. Zato je prometno ministrstvo razveljavilo vsa dovoljenja in ugodnosti, ki so jih doslej imeli uslužbenci njegovega resora, in zasebniki, ki so izdajali vozni red.

Prometni minister je kar najstrožje prepovedal uradništvu dodeljenemu referatu za vozni red, da bi samo prepisovalo podatke iz novega voznega reda za natisk, svojih voznih redov ali pa, da iz novega voznega reda dajalo drugim za zasebno rabo v svrhu tiskanja voznega reda — vse do dneva, ko novi vozni red izide.

Prav tako je uradništvu prometnega ministrstva kar najstrožje prepovedano zasebno delo ob uradnih urah v službenih prostorih za izdelavo voznega reda zasebne izdaje.

S to odredbo je dejansko konec zasebnih voznih redov, ki so pri nas, zlasti v Sloveniji, uživali splošno priljubljenost zaradi svoje natančnosti in zanesljivosti.

Vrh tega je treba skoraj zatrdno pričakovati, da bodo novi uradni vozni redi sestavljeni, kakor so bili do zdaj, izključno v srbsčini in naibž tudi v cirilici, tako da bomo zaradi tega na Ce pomislilo, da je Slovenija pokrajina tujskega prometa, potem je ta uredba še zlasti nerazumljiva.

Mladi gozdarji zborujejo

Maribor, 28. decembra.

Včeraj so zborovali v Mariboru absolventi dvoletne gozdarske šole. V decembru lanskega leta so si osnovali svojo organizacijo, da zamorejo po dokončanem študiju pokreniti akcijo za svoje življenjske pravice. Včeraj je ta organizacija prvič polagala pred javnostjo svoje račune. V naši banovini, kjer se goji intenzivno gozdno gospodarstvo, kjer se izvajajo razna gozdna dela v lastni režiji in kjer so gozdno-policijski organi na stopnji ureditve, se že dolgo opaža pomanjkanje gozdarjev. Državna nižja gozdarska šola v Mariboru naj temu pomanjkanju odpomore. Pri nas je zaradi načina gozdnega gospodarstva in radi terenskih razmer potrebno, da je v vsakem revirju sposoben gozdar, ki zna pravilno izvajati vsa dela, spadajoča v strokovno nego in vzgojo gozda. Mnogo gozdarstvih mest je danes nezasedenih, število starih zaslužnih gozdarjev pa se od leta do leta manjša. Treba bo izpremeniti našo novo šumarsko uredbo v toliko, da pridejo absolventi mariborske gozdarske dvoletne šole v poštev pri nastavitvi pomožnega strokovnega osebja. O tem se je največ razpravljalo na omenjenem občnem zboru, na katerem je bila končno izvoljena zopet sedanja uprava.

»ZENSKE VLADAJO«, v kino »SLOGA« danes nepreklicno poslednjič.

RAZPIS.

Razpisujem službo vodje internega oddelka banovinske bolnice v Slovenjgradcu. Prosilci morajo biti specialisti iz interne medicine ter imeti večletno bolnišnično prakso.

Prošnje naj se vložijo pri kraljevski banski upravi dravske banovine v Ljubljani do 12. januarja 1937.

Kraljevska banska uprava dravske banovine.

Mir na Vzhodu zaradi nemirne Kitajske

Že večkrat je svet z največjo napetostjo pričakoval, kdaj bo izbruhnila vojna na vzhodu med Japonsko in sovjetsko Rusijo. Obmejni spopadi so postali tako pogosti in nevarni, da se nekateri celo čudijo, da v resnici še vedno ni prišlo do krvavih spopadov ob tej, na karti začetni meji med obema silama. Kakor so pokazali zadnji boji, je ta meja res samo na zemljevidu, v resnici pa je ni nikjer več. Toda, poudariti je treba, da ne more nastati kaka sovjetsko-japonska vojna že zaradi teh obmejnih prašk, ki jih je na drugi strani od sila težko kontrolirati in ugotoviti na njih po čigavi krivdi so nastale. Oba nasprotnika se prav dobro zavedata, kaj bi se utegnulo zgoditi, če bi se brez skrbnega in zrelega preudarka spustila v vojno. Japonska dobro ve, da bi v primeru vojne stopilo na dnevni red vprašanje njenega cesarstva, sovjetska Rusija pa, da bi ta vojna lahko pomenila konec boljševiziranja Azije.

Najvažnejše je Japonska zamudila

Treba je poudariti, da je Japonska najvažnejše za obračun s sovjetsko Rusijo že zamudila, pa če je tako hotela ali ne. Ko je japonska armada zasedla Mandžurijo, in je ob tej priliki Rusija pokazala, da jo prav preveč ne veseli kak spopad z Japonci, kajti zdela se je, da se ni dovolj pripravljena za vojno, in ko so Japonci prekoračili tudi rusko vzhodno železnico, tedaj je bil zanje tudi najugodnejši trenutek, da naskočijo sovjetsko velešilo. Toda Japonci so se morali že za ta svoj korak v Mandžurijo toliko zagovarjati pred svetom in ga prikazati kot popolnoma upravičenega, da si v onem trenutku sploh niso upali doseči še kaj več, kakor pa zasedi Mandžurijo. Na drugi strani pa so tudi severnoameriške države začele propagirati za skupen nastop velesil proti nevarno naraščajoči Japonski. Japonci pa so tedaj lahko upali na popoln uspeh v tem, da dobe v svoje roke vse železniško omrežje v vzhodni Sibiriji, s čimer bi bile vse sovjetske province ob Tihem oceanu popolnoma odrezane od Rusije in bi tudi rusko pristanišče Vladivostok, ki je nekako grozeče in v vojaškem oziru zelo važno rusko središče ob vzhodni obali, lahko prišlo popolnoma pod japonsko kontrolo.

Kaj bi prinesla japonska ali ruska zmaga

Na Japonskem danes upajo, da bi se po zmagi njihovih orožja razne vzhodne ruske pokrajine odcepile od Moskve in postale države zase, Japonci da bodo v njih kaj kmalu obračunali s komunistom in ga popolnoma iztrebili, nekdanje so-

vjetske pokrajine na vzhodu pa da bodo priključili nato svojim lastnim pokrajinam in jih izkoriščali v svoje namene in potrebe, kakor so to storili z Mandžuhom.

Pa tudi Rusija si po svoje lepo zamišlja, kaj bi se zgodilo, če bi premagala Japonsko. Pri tej zmagi — pravijo Rusi — bi bilo konec japonskega gospodstva na azijski celin. V pokrajini Mandžuhua bi nastal upor proti Japoncem, ravno tako na polotoku Koreji in otoku Formozi. Sledil bi zlom močnejše protikomunistične sile, Japonske, nato pa popolna zmaga boljševizma v Aziji.

To bi nekako bile želje, ki sta si jih ustvarili obe nasprotujoči si velesili, Japonska in Rusija, če bi med njima res prišlo do vojne. Toda danes vse drugače kaže, kakor pa da bi prišlo tu do resnejših spopadov. Odnosaji med Japonsko in Rusijo so se nekam na dobro obrnili v zadnjem času, na obeh straneh je opaziti veliko pripravljenost za pogajanja in posvetovanja, kako napraviti konec obmejnim sporom. Kajti mnogo bolj se zdi obema državam v njenem interesu, da se mirno pobotata in ne segata po orožju, ker si nista prav dobro na jasnem, kdo bi bil zmagovalac na tem

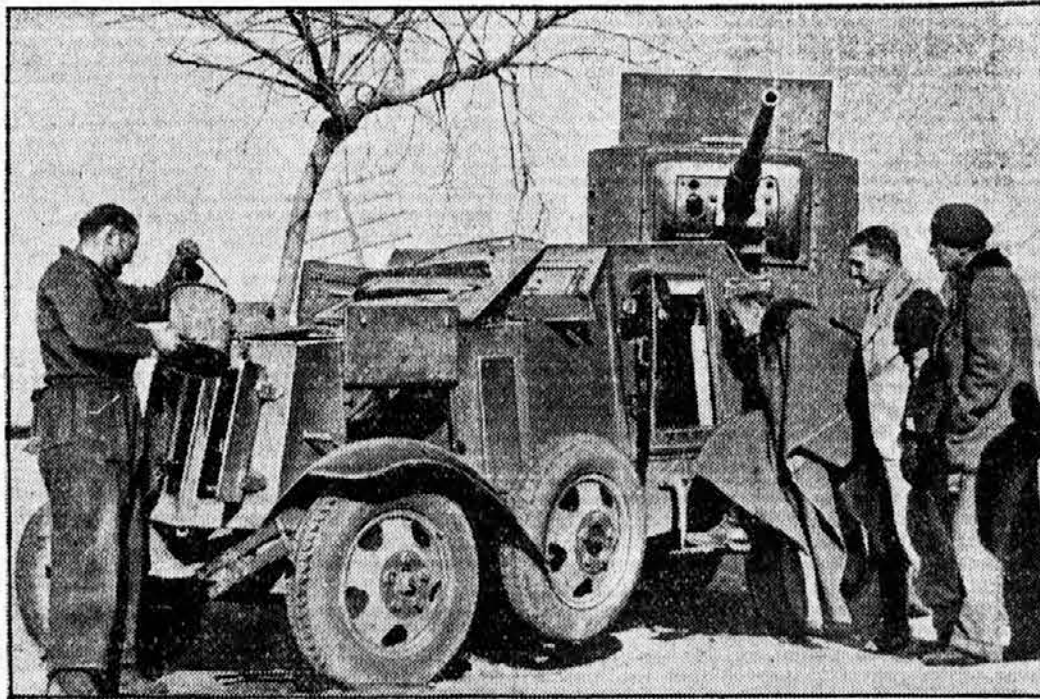
ki vežejo Moskvo z Daljnim vzhodom so velikega strateškega pomena in tečejo na tisoče in tisoče kilometrov po redko naseljeni Sibiriji. General Blücher, ki je vrhovni poveljnik vse ruske vojske na Vzhodu, postaja močan. Včasih se celo v Moskvi komu zazdi, da utegne postati prevelik...

Rusi pa ne grade svojih železnic samo proti vzhodu, pač pa so obkrožili z njimi tudi pokrajine, ki leže severno od višavja Tibet, kitajski Turkestan. V pokrajini Sinkiang in zunanji Mongoliji vsa tovrstna dela silno hitro napredujejo.

Pa tudi Japonska dobro ve, kaj preti iz azijske strani njenemu cesarstvu. Zmaga Moskve, bi pomenila za Japonsko smrt. Kakor Rusija, tako tudi Japonci grade z mrzlično naglico železniška omrežja v Mandžuriji, snuje pa tudi vedno nove načrte za važne železnice na severnem Kitajskem. Njen vpliv se pozna že tudi v notranjosti Mongolije in je usmeril svoj korak tudi že v provinco Čahar. Proti komunistu grade Japonci močan nasip na vzhodu in jugu daleč v notranjost azijske celine. Utegne se zgoditi, da bo odločilna borba med Japonci in Rusi vstala ravno v Mongoliji, kjer se križajo že danes njihovi interesi.

Kitajska drži ravnotežje

Japonska se v zadnjih časih še zelo prizadeva, da postane samostojnih petero severnokitajskih provinc, da bi se na ta način za primer vojnega spopada z Rusi zavarovala hrbet in boke. Ustavitelj protisovjetske fronte, ki bi se v Mongoliji

Ruska armada je v zadnjem času dobila zopet nov tip oklopnega avtomobila, kakor ga kaže ta slika

bojnem polju. S temi pogajanjmi sta si dali samo časa, da se še bolj pripravita za vojno, ko bi prišel pravi trenutek.

Rdeči oklep okoli Mandžukua

Sovjetska Rusija se mrzlično pripravlja za vojno na vzhodu in je ekspanzivna v razmahu, prav kakor je bila nekoč caristična Rusija. Sovjete pa »odlikuje« povrh še udarnost komunistične ideje, s katero hočejo po Leninovih načrtih zastrupiti vso Azijo.

Zdi se, da so se Sovjeti umaknili iz Mandžukua, ko je japonska vojska zasedla to deželo. Vzhodno železnico, ki je postala brez vrednosti zanje, so prodali Japoncem. Toda vpliv Moskve se je umaknil samo do meje ob Amurju in še to le bolj na videz. V resnici je ostalo vse polno komunistov tudi v Mandžukuu, ki imajo svoj znani opravke, ob meji pa odlično zaščito rdeče vojske.

Kot železen obroč se je ovila od Vladivostoka ob Mandžukuu do mongolske meje ruska armada. Nove železniške proge, ki so jih zadnje čase toliko zgradili okoli Mandžurije, dovolj zgovorno povedo, da se Rusija čim bolj pripravlja za vojaški spopad na Vzhodu. Nepristano prihajajo sem nove čete, transport za transportom, tovorni vlaki z najrazličnejšo vojaško robo itd. Vsa Vzhodna Sibirija je postala vojaško taborišče Moskve. Tudi zunanja Mongolija je prišla pod rusko oblast. Tudi tu vstajajo nove železnice in Rusi so izučili Mongole za vojaške. Noč in dan z največjo naglico grade železnico Bajkal-Amur, ki je gotovo toliko oddaljena od meje, da je ne bodo mogle uničiti japonske bombe, če pride do spopada. Železnice,

utegnile obnesti, v Mandžukuu pa prav gotovo, je zadel v pravi Kitajski na velike težave. Kitajska politika je šla v času, ko je ta dežela štela težke dni, vedno za tem, da izgraja tuje sile, ki imajo kake interese na Kitajskem, drugo proti drugi. Ta politika je dostikrat edino imela uspehe. Ena od prvih zahtev, ki jih stavlja Japonska Kitajcem glede skupnega sodelovanja, pa je tudi ta, da se mora Kitajska odpovedati svoji dosednji taktiki, ki jo ima proti tujim državam, dalje pa tudi, da Kitajska pristopi k skupnemu boju proti boljševizmu. Tak protikomunistični blok vzhodnoazijskih držav bi, kakor se zdi, imel precej uspeha, vendar pa je Kitajce težko še pregovoriti k temu, da bi stopili v isto bojno vrsto z Japonci. Kitajski nacionalisti vidijo svojega največjega sovražnika le v Japoncih, ne pa kje drugod. Zato so v zadnjem času tudi Cankajška strogo obsodili njegovi lastni ljudje, ker se je začel bolj bati Rusov kot Japoncev. Velik del kitajskih »komunistov« je tudi istočasno protijaponskih nacionalistov.

General Cankajšek je revolucionarne kitajske province na jugovzhodu podvrnil Nankingu. Če sedaj ta Kitajec pristopi k protikomunističnemu bloku Japonska - Mandžukuo, potem prizna samo odcepitev Mandžukua od Kitajske, zaradi česar se je zbudilo in razvilo na Kitajskem nacionalistično gibanje, pač pa si bo celo v svojem lastnem taboru nakopal smrtnih sovražnikov.

Japonska se je že večkrat potrudila, celo vojaško silo je uporabila za to, da bi pripravila Kitajce do tega, da sprejmejo njen načrt. Vendar je bilo vse zaman. Danes je Kitajska dobila zaščito proti Japoncem in Rusom pri Angležih, katerih interesi se v Aziji čisto krijejo z ruskimi in japonskimi. Japonska je odgovorila na to s tem, da

Kardinal Schuster, o katerem pišejo, da bo naslednik sv. Očeta Pija XI.

je pripravljena rešiti to vprašanje mirno, s sporazumom, po diplomatsko. Diplomati pa so Kitajci večji od Japoncev.

Kadar pa bi Japonska peljala svojo armado proti Sovjetom, mora imeti polno in mirno zavesi, da ji od boka ne preti nevarnost. Dokler torej ne bo uredila svojih odnosov s Kitajci, si gotovo ne bo želela vojne z Rusi. Kitajska je danes tista dežela, ki drži še ravnovesje na vzhodu, da se ne spopadeta Rusija in Japonska. Japoncem je kaj prav prišlo dejstvo, da si Rusi žele vsaj še malo miru, da se dovolj pripravijo za končno odločitev z orožjem. Toda zdi se, da je sedanje stanje samo kratek odmor.

Raznašalcem časopisov: „Tiho!“

Posel raznašalcev časopisov ni ravno zavidanja vreden. Kadar ni prav posebnih novic, je treba tudi prave spretnosti, da se kaj proda. Potem pa naj se jim zgodi še kaj takega, kakor se je pred kratkim pripetilo njihovim stanovskim tovarišem v Parizu. Pariški župan je namreč izdal odlok, po katerem raznašalci in prodajalci časopisov ne smejo ob sobotah in nedeljah več preglasno ponujati svojih listov. To se je zgodilo zaradi tega, ker je po navadi ob sobotah in nedeljah prišlo med njimi do pravečih pretepev iz političnega prepričanja. Večkrat so se ti prepričali v prave poulične boje, kakor da bi bile kakšne demonstracije, jim je moral napraviti konec šele policija. Tudi pri nas je menda prepovedano, da bi raznašalci listov vpili kakor jesiharji po ulicah, vendar pa o kakšnih demonstracijah in hujših pretepih prav za prav še nismo slišali.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Torek, 29. decembra: 12.00 Solist, koncert lahke glasbe (plošče) — 12.45 Vreme, poročila — 13.00 Cas, spored, obvestila — 13.15 Uvertura (plošče) — 14.00 Vreme, borza — 18.00 Pester spored (Rad. ork.) — 18.40 Filozof, predavanje: Zmaga nad budizmom poganstvom (G. Fr. Terseglav) — 19.00 Cas, vreme, poročila, spored, obvestila — 19.30 Nae. ura: Iz Boke Kotorske (Milica Janković iz Bgda) — 19.50 Zabavni zvočni tolnik — 20.00 Venčki narodnih pesmi. Sodelujejo: g. R. Ruža Skele (sopran), Polka Rupnik (alt), Svetozar Danovec (tenor), Roman Petrovič (bas) in Rad. orkester — 21.00 II. ura. Varietije. Sodelujejo: g. Marta Ostere-Valjalo (klavir), g. Slavo Marin (violina), g. Srečko Kopore (uvodna beseda) — 22.00 Cas, vreme, poročila, spored — 22.15 Za ples in oddih (plošče).

Drugi programi

Torek, 29. decembra, Belgrad: 19.50 Simfonični koncert — 21.30 Ljudske pesmi — 22.30 Viol. koncert — Zagreb: 20.00 Operni spevi — Dunaj: 17.20 Viol. koncert — 20.00 Večerni koncert — 21.00 Lahka glasba — 21.35 Pester spored — Milan-Tea: 17.15 Dva klavirja — 20.40 Letonska glasba — 22.30 Igra. — Rim: 20.45 Simfonični koncert — Praga: 17.30 Violončelo — 20.30 Igra — 21.00 Prokofjeve skladbe — 22.15 Plošče

Sven Elvestad:

35

Zlodej se dolgočasi

Nazadnje pa še hoče zadnjo možnost kupčije izrabiti pouličnjak, oblečen v same cunje, kaže na vulkan, ki vije v zrak svojo rdečezlato perjanico: »Ecco, signori, Vesuvio, samo pet lir...«

Haselhuhn se je ponudil Idi, da jo bo spremljal na njenih nakupovanjih, češ, da pozna Napoli in ima dovolj časa. Haselhuhn je kmalu začel v družbo in postal njen sestavni del. — Njegovo obnašanje je tistega dobrogovornega kova, ki nastopa kot sama skromnost in družabnost. Marsikaj na njem spominja na učenjaka. Zaradi nalahno osivele brade se je zdelo, kakor da je starejši, nego je bil. Včasih si je upal izreči kako slovesnejše mnenje, toda svoje besede je vedno spremljal s skromnim, lepim in zaupnim vzbujačim smehljajem. Dejal je bil, da pozna Napoli, vendar je njegovi pazljivosti ušlo dejstvo, da je takrat, ko je z Ido pod pazduho vstopil v eno najboljših trgovin, pridrvel poulični fakin, vtnalni svoj predrzni nos pri vratih noter in nekaj zaklical, dve kratki reči, nato pa je vrata zopet zaloputnil in izginil v gneči na via Todelo.

Medtem sta se Rist in Brede hotela v kočiji odpeljati po mestu. Rist je poznal lokal, nemara edini lokal v Napoliju, kjer človek lahko v božjem miru poje ostrige. Brede si ni dal dvakrat reči. V zadnjem času je

prišlo nadenj nekaj čudovito mehkega, postal je popustljiv. Zdelo se je, da je v vse privolil, zato, ker je bil pač na svojem potovanju in ni hotel menjati svoje vloge. Ristovim očem pa vendarle ni ušlo, da potovanje Bredeja ni ravno raztreslo. Včasih je šinilo v njem kakor pričakovanje, stopil je v voz, češ, dobro, bomo videli, kaj bo prišlo iz te moke.

Rist je povedal kočijažu naslov, neko hišno številko v ulici Santa Brigida, ki je bila švedska svetnica. Peljala sta se pod gugajočim se sončnikom z dolgimi zelenimi in rdečimi resicami. Konj pa je na svoji kimažji glavi nosil dolgo, valujočo perjanico, precej podobno plapolajočemu kinu bersaljerskih klobukov; glavna stvar kočije pa so bili poki z bičem, ki so se slišali nad vozom kakor prasketajoči bliski. Brede je z neko posebno ravnodušnostjo gledal preko divjega trušča napolitanske ulice, ni mogel razumeti, čemu prav za prav naj služi ta ogromna potrata moči, kajti, četudi je bilo potrebno le en sam voziček s sadjem poriniti preko ulice, se je to zgodilo v obliki hrupnega prizora, tako da so pri tem razvili vse svoje zmožnosti.

»Poskušam najti mir v tem trušču,« je dejal. »Kajti ostra nasprotja pomenijo mnogokdaj sprostitev. In ker hrup nikdar ne preneha, postaja enoličen. Saj se nič ne zgodi, to je le oblika življenja, ki se vleče v neskončnost.«

Rist je dobro začutil, kam je prav za prav meril:

»Saj sem vam že v Kopenhagenu skušal povedati,« je dejal, »da se s takim potovanjem izpostavljate maščevalni strasti. V račun, ki ste ga v Kopenhagenu tako samolastno zaključili, sta bila zapletena najmanj dva Italijana. Še vedno vidim zasanjan pogled enega od njiju, ko je bil slišal, da hočete v Južno Italijo, v svoje lastno kraljestvo. V tem pogledu ni bila morda niti strast po maščevanju, marveč prej hvaležnost do usode, ki mu je ravno ob uri nesreče poslala novo upanje.«

»Toda saj nismo nič več slišali o teh ljudeh,« je ugovarjal Brede. »Kaj pač zdaj počenjajo? — Nemara so se lotili drugega posla?«

»Kdor proučuje metode zločincev,« je razložil Rist, »spozna, da zelo neradi spreminijo način svojega posla. Umetnija zločincev leži v specializaciji. Kdor hoče imeti uspeh, mora biti strokovnjak na svojem polju.«

»No, in kako strokovnjaštvo pripisujete našim prijateljem iz Mephista?«

»Roparstvo v boljšem smislu. To mislim, je pravo strokovnjaštvo za Napolitance, kajti pravo roparstvo mora biti dramatično in v svoji izpeljavi do zadnjih podrobnosti izumetničeno. Napolitanec je umetnik, genialen ropar je v njegovih očeh vsaj tako velik kakor genialen pevec. Tako širok je pojem časti. Ropar gleda z omalovaževanjem na druge specializirane spretnosti. Sirov vlom mu je ostuden, nekaj umazanega, s čimer se

človek ne sme pečiti. Na drugi strani pa so mu lahko še težji zločini simpatičnejši. Južnjaki mislijo drugače in lažje o smrti, kakor mi, počasni severnjaki.«

Ob besedi smrt se je Brede smehljajal.

»Jaz niti orožja rad ne nosim,« je dejal.

»Toda, ali res ne mislite, da nas nekega dne lahko doleti maščevanje?«

»Ne. Nasprotno. Po vsem, kar se je zgodilo, to lahko celo z veliko gotovostjo pričakujemo. Ah, ta revolver, ki ga nosim v zadnjem žepu, kako mi je odvraten, ne morem vam povedati. Oho, kaj sva že tu?«

Kočija se je zapeljala v ozko ulico, kjer so v višjih nadstropjih od okna do okna preko ulice visele obleke ter se sušile; živobarvni kosi bi lahko ravno tako služili za kak okras, če bi jih za kako slovesnost na hitro roko izobesili.

Rist se je tako poglobil v pogovor z Bredejem, da ni prav nič pazil, kam ju je kočijaž peljal.

»Nisva prav prišla,« je dejal. Toda še preden se je mogel začeti pogovarjati s kočijažem, je iz bližnje veže stopil človek. V prihodnjem trenutku je ta človek že stopil na pločnik med vežnimi vrati, ki so bila odprta, in med kočijo ter ga napolnil s širokimi, vabečimi kretnjami, pri čemer je skušal oba gosпода v kočiji prepričati z navalom deročih besedi, češ, da ju je brezprimerno srečen slučaj pripeljal ravno pred njegovo hišo.